

#filmiskolandagen2017

---

# Trans i film i skolan – en tidsrumslig resa bortom binaritet

Yolanda Bohm, transaktivist och estradpoet

**FOMP**  
filmomediopedagogik.se

  
**film i skåne**  
part of business region skåne

  
**Svenska  
Filminstitutet**

# Intro

# Vem är denna gäri?

- Spoken Word-artist
- Vice ordf. för RFSL Ungdom
- Känd från SVT (och övervakningsmonitorer)
- Pronomen: hon/hen

# Snackets kontext

- Utgångspunkten är
  - Samtida
  - Västerländsk
- Andra platser, andra tider
  - andra sanningar kring kön

Avbryt gärna med frågor!

# Varför är din ppt så ful?

- För tillgängligheten bre

# 1. Vad är trans?

# HBTTQI-paraplyet

- Homo
- Bi
- Trans
- Queer
  - Teori/analysmodell, identitet, sexuell praktik

# Andra bokstäver

- Intersex
- Aromantisk/Agender
- Pansexuell, Poly, BDSM, Fetischism + många andra  
→ HBTQIAAPBDSMF+



# Hur blir kön till?

- Kön som social konstruktion
  - Att göra kön (performativitet)
  - Kopia av kopia
- Heterosexuella matrisen
  - genitalier → fostran → könsroll → könsidentitet → könsuttryck  
→ attraktion → prokreation

# Västerländska kön

- Fyra parametrar:
  1. Tilldelat kön (ibland felaktigt kallat "biologiskt")
  2. Juridiskt kön
  3. Socialt kön
  4. Mentalt kön

# Vilka är trans?

- Icke-cis + självidentifikation = trans
- Binära, icke-binära, transvestiter
- Alla kallar sig inte trans
  - Transbakgrund
  - Transerfarenhet
  - Att leva i "stealth"

# Dysfori

- Skavet mellan ens identitet och ens kropp
  - hur en själv ser på sin kropp
  - hur andra ser på ens kropp
- Varierar från dag till stund till plats
- Obs alla transpersoner har inte kroppslig dysfori / vill ändra sin kropp ← ytterst västerländsk diskurs kring trans

# Kort svensk personhistoria

- Lasse-Maja
- Andreas Bruce
- Tintomara
  
- Carl von Linné

# Svensk juridisk historia

- 1972 - Tillåtet att byta juridiskt kön (först i världen!)
- 2009 - "Könsöverskridande identitet eller uttryck" blir diskrimineringsgrund
- 2009 - Transvestitism upphör vara sjukdomsklassat
- 2009 - Könsneutral namnlag
- 2013 - Transsexuella slutar steriliseras

# Svensk juridisk samtid

- Trans är ännu ej upptaget i hetslagstiftningen
- Barn får byta namn vid 12 år med förmyndarens godkännande, och fritt vid 15 år
  - Ny namnlag kommer juli 2017, oklara detaljer
- Juridiska kön

# Svensk juridisk framtid

- Personnummer tar slut
- Separation av juridisk könsändring och medicinsk könskorrigering
- Skadestånd



## 2. Hur är trans i film?

# ”Transämnen”

Rapporteringen är ensidig:

- Transtjejer / feminina transpersoner (och de som av media/omvärlden betraktas som tjejer/feminina)
- Operationer & förvandling
- Skönhet
- Underhållning & underhållare

→ Monstruositet kontra normalitet

# Dramaturgi

- Tragiskt livsöde
- Operation som slutmål
- Avsaknad av agens
- Behöver räddas

# Bildspråk

- Sminkscener (konstruktion av falskt kön)
- Panoreringar (felsökande i kön)
- Uppställningar (kontrastiva kön)
- ”Cisblicken”



# Typiskt questionable media :/

- The Danish Girl
- Texas Buyers Club
- Mårran och Tobias
- Ace Ventura
- När lammen tystnar
- Boys don't cry
- (typ allt som SVT gjort)

# Bra media med trans i

- Nånting måste gå sönder (DVD)
- Her Story (YouTube)
- Vänligen Lars Lerin med Nino Ramsby (SVT)
- Transparent (Amazon)
- Sense8 (Netflix)
- Orange Is The New Black (Netflix)
- Orphan Black (Netflix)
- Satee Lek / Iron Ladies (import)
- Vanlig fucking människa (SVT)
- Nasser (Vimeo)
- Victor (Vimeo)
- Tjejer som oss (SVT Edit)

# 3. Trans i skolan



# Elevens situation

- Skolplikten / tvånget
- Utbildad personal
- Bristen på identifikation och identitetsbygge
- Psykisk ohälsa

# Bemötande 101

- Tilltala eleven som den önskar
- Ta det i elevens takt – out:a inte
- Det är jobbigare för eleven än för dig

# Vems är ansvaret?

- Kräv fortbildning av arbetsgivaren
- Kontakta expert-/intresseorganisationer
- Lägg inte ansvar på elever att utbilda eller arrangera

# Namn & Pronomen

- Varför är namn/pronomen viktiga?
- Neutrala pronomina
  - Hen, den, hin, de/dom
  - Det?
- "Dödnamn" / "att bli dödnamnad"

# Hen

- Pronomen, ej substantiv
  - substantiviseras pga brist på vedertaget ord för icke-binära → ibbe/ibbar samt ibbis/ibbisar används endogent
- Kan brukas på flera sätt:
  - Identitetsmarkör, oftast för icke-binära och queera
  - Politisk markör

# Att skapa ett tryggt klassrum

- Hemuppgifter
- Individuella samtal
- Fuck ”gruppdiskussioner med högt i tak”
- Trigger Warnings
- Trans är inte ett särintresse

# Epilog

# Frågor på det?

Yallah.

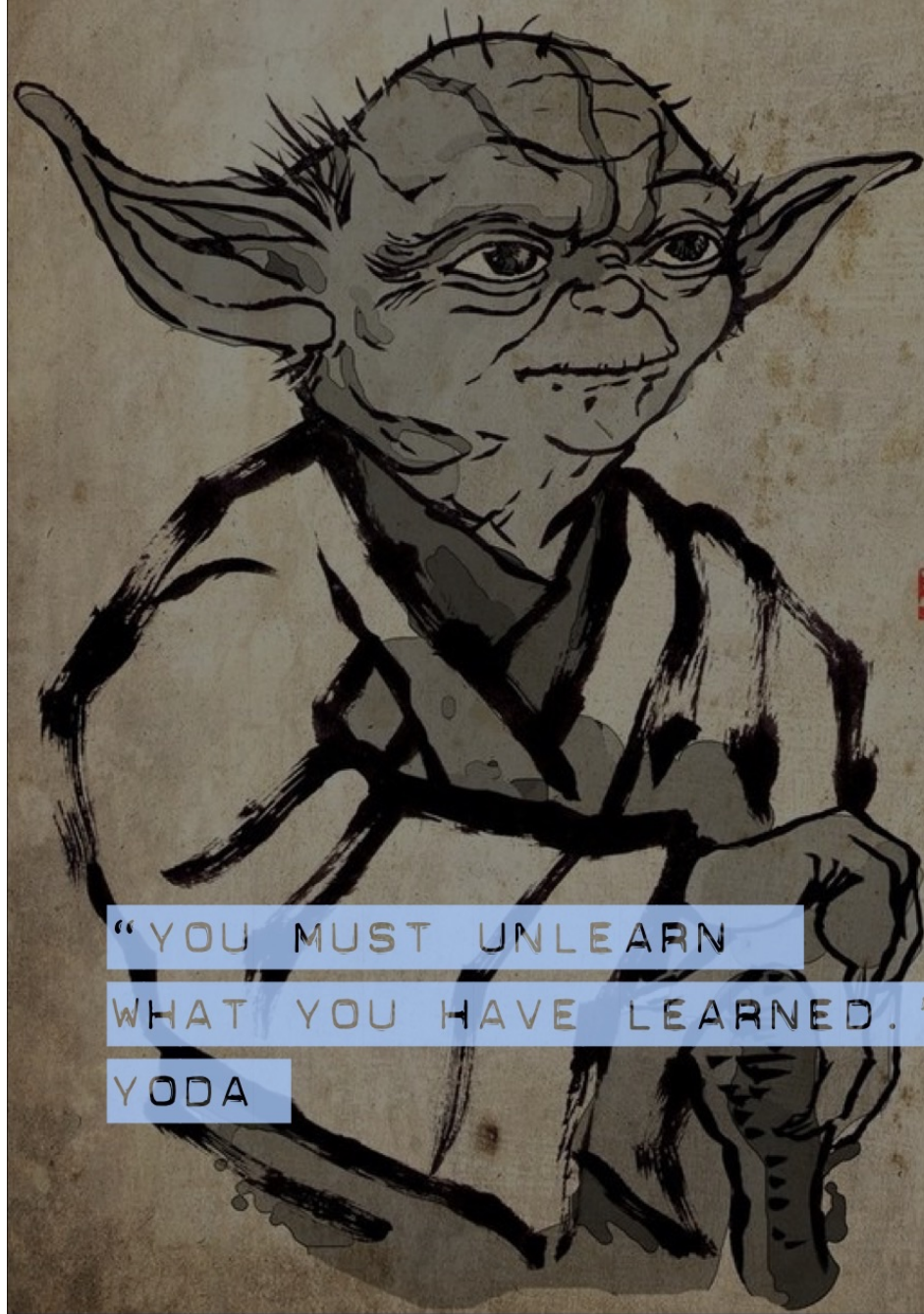


# Hör av er med frågor!

Maila på [yolanda.bohm@gmail.com](mailto:yolanda.bohm@gmail.com) / [yolanda@rfslungdom.se](mailto:yolanda@rfslungdom.se)

Artistsida: [www.facebook.com/DarthYOLO](https://www.facebook.com/DarthYOLO)

Snygga bilder: [www.instagram.com/molotovcocktaildress](https://www.instagram.com/molotovcocktaildress)



“YOU MUST UNLEARN  
WHAT YOU HAVE LEARNED.”

YODA